

I ZÁNOVNÍ ZBOŽÍ SE DÁ PRODAT DO CELÉHO SVĚTA

DALIBOR DOSTÁL

Mgr. DALIBOR DOSTÁL
viz str. 21

V roce 2015 začala společnost Česká krajina realizovat v terénu první tuzemský projekt pastvy velkých kopytníků. Ten se velmi rychle prosadil v médiích nejen v České republice, ale i po celém světě. Referovala o něm prestižní média jako například New York Times, Washington Post, BBC, Der Standard, vědecký magazín Science a další významné tituly na pěti kontinentech.

Přitom z celosvětového hlediska není projekt jako takový úplnou novinkou, naopak se inspiroval třemi desítkami let zahraničních zkušeností. Proč přesto dokázal světová média zaujmout? Prvním důvodem byl příběh. Proměna bývalého vojenského prostoru, kde se vojáci učili desítky let zabíjet, v nový ráj divokých zvířat, se líbila redakcím od Austrálie, přes Japonsko až po africké země. V době, kdy mezinárodní napětí roste, poskytlo toto téma alespoň malé odlehčení a útěk od jinak pochmurnější reality.

Druhým důvodem zájmu médií bylo zapojení do projektu zpětného šlechtění člověkem vyhubeného druhu, které je samo o sobě

zajímavé (v rámci zpětného šlechtění vědci vybrali několik primitivních plemen skotu nejvíce podobných původnímu praturovi a jejich vzájemnou kombinací posilují znaky typické pro pratury). Kromě toho nechyběla ani notná dávka štěstí. Jen díky tomu, že transport se zpětně šlechtěnými pratury jel z Nizozemí nejdříve do Česka a teprve poté dál pokračoval do Rumunska, získal český projekt prvenství v zemích střední a východní Evropy, byť jen o několik hodin. Tuzemskému projektu se také podařilo dotáhnout to, co měli zakladatelé mnoha zahraničních ochrannářských programů na dosah, ale nikdy předtím to nedotáhli do konce: umístit v rámci jedné rezervace všechny tři klíčové druhy velkých kopytníků.

Ani proniknutí do českých médií nebylo úplně jednoduché. Přestože jsou velcí kopytníci sami o sobě pro veřejnost atraktivní, ochrannářská organizace dlouho váhala, zda a jak téma prezentovat. Přeci jen, s velkými kopytníky v krajině chyběla veřejnosti v Česku zkušenost po mnoho staletí. Existovalo tak

Do roku 2018 se stádo zubrů v bývalém vojenském prostoru Milovice rozrostlo na 21 jedinců.
Foto Michal Köpping

riziko vzniku podobných problémů, jako se objevují v souvislosti s návratem velkých šelem, přestože jejich „výpadek“ z krajiny byl výrazně kratší.

Pro vyzkoušení, jak bude veřejnost na téma reagovat, se velmi osvědčily sociální sítě. Protože byly reakce uživatelů až nečekaně pozitivní, začala organizace téma více prezentovat i v médiích. To se zpětně projevilo dalším zvýšením zájmu veřejnosti o velké kopytníky. Jak ukázal celostátní průzkum vědců z Katedry environmentálních studií brněnské Masarykovy univerzity, již několik měsíců po příjezdu prvního stáda divokých koní do bývalého vojenského prostoru Milovice se právě divocí koně umístili u veřejnosti hned za rysem na druhém místě mezi druhy, které by lidé chtěli vrátit do přírody, zatímco zubří skončili třetí.

Navíc pozitivní vliv pastvy velkých kopytníků na krajinu se projevil výrazně rychleji, než vědci původně předpokládali. Přítomnost stovek trsů hořců, které měly díky pastvě znovu šanci vykvést, desítek druhů motýlů nebo tří čtvrtin českých druhů netopýřů pomohla propagovat téma, v jehož rámci velcí a pro veřejnost atraktivní kopytníci pomáhají zachraňovat desítky menších druhů, o jejich přítomnosti lidé často ani nevědí.

Prosazení projektu jak v domácích, tak v zahraničních médiích ukázalo, že není důležité pracovat s absolutní novinkou a jedinečností, ale že velmi záleží na dobrém zvládnutí řemesla a zpracování, které dokáže přiblížit souvislosti, většinou dostatečně známé

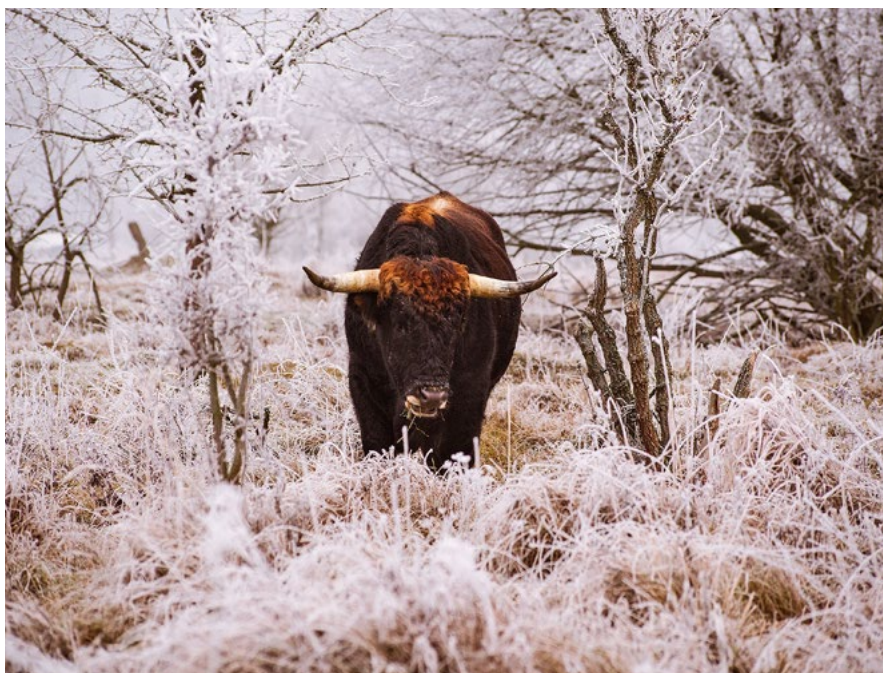

Hřebec divokých koní nacvičuje s hříbětem souboj. Foto Michal Köpping

vědecké či ochránářské obci, celé široké veřejnosti.

Na druhou stranu princip nízkonákladové péče o krajinu v oblasti komunikace s médii ukazuje i svoji stinnou stránku. Zatímco na začátku projektu oba autoři konceptu pastvy velkých kopytníků pečovali o 40 hektarů pastvin a 15 zvířat, v současnosti se starají o více než 300 hektarů a téměř 150 zvířat. To vše při zaměstnání, jen na částečný úvazek v rámci projektů. Z toho vyplývá stále větší objem řešení praktických témat a stále menší kapacity vyhrazené pro komunikaci

s médii. Z časových důvodů tak prezentace do zahraničí skončila prakticky úplně a směrem k tuzemským médiím se omezila jen na nejnужnější minimum.

Zpětně šlechtění praturů zvládají celoroční pobyt v přírodě bez příkrmování. Foto Michal Köpping